

A/RES/64/176

سازمان ملل متحد

توزیع: همگانی

مجمع عمومی

۶ فروردین ۱۳۸۹

نشست شصت و چهارم

دستور جلسه C (69)

قطع نامه مجمع عمومی

[بر اساس گزارش کمیته سوم (A/64/439/Add.3)]

۶۴/۱۷۶. وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران

مجمع عمومی،

بر اساس منشور سازمان ملل و همچنین اعلامیه جهانی حقوق بشر^۱ و میثاق‌های بین‌المللی حقوق بشر^۲ و سایر تفاهم‌نامه‌های بین‌المللی حقوق بشر،

و با توجه به قطع‌نامه‌های پیشین مجمع عمومی پیرامون وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران - آخرین آنها قطع‌نامه ۶۳/۱۹۱ به تاریخ ۱۸ دسامبر ۲۰۰۸ [۲۸ آذر ۱۳۸۷]،

۱. گزارش ارائه‌شده از سوی دبیر کل سازمان ملل متحد منطبق با قطع‌نامه ۶۳/۱۹۱ را مورد استناد قرار می‌دهد؛^۳ گزارشی که در آن البته پیشرفت‌های محرز در ارتباط با شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد، ولی در عین حال بر بسیاری از حوزه‌ها نیز تأکید می‌شود که هم‌چون گذشته سبب ایجاد نگرانی پیرامون ارتقاء و حفاظت از حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران است؛ گزارشی که در آن هم‌چنین با یک نگرانی خاص به تغییرات منفی پس از ژوئن ۲۰۰۸ [خرداد ۱۳۸۷] در حوزه حقوق مدنی و حقوق سیاسی اشاره شده است؛

۲. مجمع عمومی نگرانی‌های عمیق خود را پیرامون نقض سنگین، مداوم و مکرر حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران در موارد زیر اعلام می‌کند:

الف) شکنجه، مجازات یا رفتارهای غیرانسانی، بی‌رحمانه و یا تحقیرآمیز، مخصوصاً شلاق و قطع اعضای بدن؛

^۱ Resolution 217 A (III).

^۲ See resolution 2200 A (XXI), annex.

^۳ A/64/357.

ب) اعدام‌های پیاپی و روبه‌افزایش که با زیر پا گذاشتن ضمانت‌های شناخته‌شده بین‌المللی اجرا می‌شود، از جمله اعدام در ملاء عام و اعدام نوجوانان؛

ج) سنگسار به‌عنوان روشی برای اعدام، و حبس افرادی که هم‌چنان به اعدام با سنگسار محکوم هستند، علی‌رغم ممنوعیت سنگسار بر طبق بخشنامه‌ای از سوی رییس قوه قضاییه؛

د) بازداشت و سرکوب خشونت‌آمیز زنانی که از حق خود برای تجمع مسالمت‌آمیز استفاده می‌کنند، و هم‌چنین صدور مجازات برای این زنان؛ برپایی یک طومار برای ایجاد ترس علیه مدافعان حقوق انسانی زنان، و ادامه تبعیض زنان و دختران، چه در بطن قانون و چه در صحن اجرا؛

ه) نقض سایر حقوق بشر و تبعیض‌های فزاینده در برابر اعضای اقلیت‌های دینی، قومی و زبانی و یا دیگر اقلیت‌های به‌رسمیت شناخته‌شده یا نشده، از جمله عرب‌ها، آذری‌ها، بلوچ‌ها، کردها، مسیحیان، یهودیان، صوفی‌ها و مسلمانان سنی و حامیان آنها؛ و به‌ویژه حمله رسانه‌های حمایت‌شده از سوی دولت به بهاییان و باورهای ایشان؛ اسناد روبه‌افزایشی که حاکی از آن است که دولت می‌کوشد تا بهاییان را شناسایی، نظارت و کنترل کند و آنها را خودسرانه بازداشت نماید؛ و از ورود اعضای خانواده‌های بهاییان به دانشگاه‌ها جلوگیری می‌کند و مانع از امرار معاش و کسب درآمد ایشان می‌شود؛ و هم‌چنین ادامه حبس هفت تن از رهبران بهاییان که در مارس و می ۲۰۰۸ [اسفند ۱۳۸۶ و اردیبهشت ۱۳۸۷] دستگیر و با روندی سخت‌گیرانه متهم شدند، بی‌آن که دسترسی مناسب و سریع به وکیل مدافع داشته باشند؛

و) محدودیت‌های ادامه‌دار، نظام‌مندی‌شده و حائز اهمیت در مورد آزادی تجمعات مسالمت‌آمیز، آزادی تشکل‌ها، و هم‌چنین آزادی عقیده و آزادی بیان؛ به‌ویژه از آنجایی که علیه رسانه‌ها، کاربران اینترنتی و اتحادیه‌های کارگری اعمال می‌شود، و هم‌چنین آزار رسانی‌ها، ارباب و تعقیب‌های روبه‌افزایش مخالفان سیاسی و مدافعان حقوق بشر از هر قشر جامعه ایرانی، از جمله بازداشت و سرکوب خشونت‌آمیز رهبران اتحادیه‌های کارگری، و کارگران و دانشجویانی که به‌صورت مسالمت‌آمیز و سازمان‌یافته تجمع می‌کنند؛ و با توجه ویژه به بسته شدن اجباری کانون‌های مدافع حقوق بشر و دستگیری و آزار و اذیت همکاران‌شان پس از آن؛

ز) قطع و محدود کردن شدید آزادی دین و آزادی مذهب، از جمله بازداشت‌های خودسرانه، حبس‌های بدون مدت و مجازات‌های زندان به‌صورت طویل‌مدت برای افرادی که از حق خود برای آزادی دین و آزادی مذهب استفاده می‌کنند؛

ح) ادامه در پاس نداشتن حق برخورداری از یک دادرسی مطابق با مقررات، و همچنین نقض حقوق بازداشت‌شدگان، از جمله بازداشت افراد، بدون داشتن اتهام، و یا استفاده از سلول انفرادی، استفاده نظام‌مند و خودسرانه از زندان انفرادی طولانی‌مدت و جلوگیری از دسترسی سریع به وکیل مدافع؛

۳. مجمع عمومی افزون بر آن نگرانی خاص خود را پیرامون واکنش جمهوری اسلامی ایران پس از انتخابات ریاست‌جمهوری در ۱۲ ژوئن ۲۰۰۹ [۲۲ خرداد ۱۳۸۸] و افزایش هم‌زمان نقض حقوق بشر در موارد زیر ابراز می‌کند:

الف) آزار، ارباب و تعقیب، از جمله با دستگیری و بازداشت‌های خودسرانه و یا مفقود کردن اعضای احزاب مخالف دولت، روزنامه‌نگاران و نمایندگان دیگر رسانه‌ها، وبلاگ‌نویسان، وکلا، روحانیون، مدافعان حقوق بشر، دانشگاهیان، دانشجویان و دیگر افراد در حال استفاده از حق خود برای تجمع مسالمت‌آمیز، و استفاده از حق آزادی تشکل‌ها، و حق آزادی عقیده و آزادی بیان، که در آن میان انسان‌های زیادی کشته و زخمی شدند؛

ب) اعمال خشونت و ارباب توسط نیروهای شبه‌نظامی هدایت‌شده از سوی حکومت، با هدف پراکنده کردن خشونت‌آمیز شهروندان ایرانی که از حق خود برای تجمع آزاد و مسالمت‌آمیز استفاده می‌کردند، که در آن میان نیز انسان‌های زیادی کشته و زخمی شدند؛

ج) مداخله در حق برخورداری از دادرسی عادلانه، از جمله با برگزاری دادگاه‌های دسته‌جمعی و جلوگیری از دسترسی متهمان به وکیل قانونی مناسب که سبب محکومیت به اعدام و یا مجازات حبس درازمدت برای برخی افراد شد؛

د) آزاررسانی‌های گزارش‌شده زندانیان و اعتراف‌گیری‌های اجباری با توسل به روش‌هایی هم‌چون شکنجه و تجاوز جنسی؛

ه) افزایش شدید اعدام‌ها در ماه‌های پس از انتخابات؛

و) دیگر محدودیت‌ها در مورد حق اظهار نظر آزادانه و از جمله محدودیت‌های رسانه‌ها برای پوشش خبری از تظاهرات عمومی، و اخلال در ارتباطات تلفنی و اینترنتی، و همچنین بستن خشونت‌آمیز دفاتر بسیاری از نهادها که در تفحص وضعیت افراد زندانی شده پس از انتخابات فعالیت داشتند؛

ز) دستگیری و بازداشت خودسرانه کارمندان سفارت‌های خارجی در تهران که مغایر با قرارداد وین درباره روابط سیاسی^۴ و مغایر با قرارداد وین درباره روابط کنسولگری^۵ بود و به‌طور ناشایسته‌ای منجر به مداخله در عمل کرد این نمایندگی‌ها شد؛

۴. مجمع عمومی از دولت جمهوری اسلامی ایران می‌طلبد تا به نگرانی‌های اساسی مؤکد در گزارش دبیر کل سازمان ملل متحد و اجرای مطالبات مشخص شده در قطع‌نامه پیشین مجمع عمومی سازمان ملل متحد کاملاً توجه کند و وظایف خود را در حوزه حقوق بشر، چه در بطن قانون و چه در صحن اجرا، به‌ویژه در موارد زیر کاملاً رعایت نماید:

الف) الغاء کردن مجازات‌هایی چون قطع اعضای بدن، شلاق و هرگونه شکنجه، مجازات یا برخوردهای بی‌رحمانه، تحقیرآمیز و یا غیرانسانی، چه در بطن قانون و چه در صحن اجرا؛

ب) الغاء کردن مجازات اعدام در ملاءعام و دیگر اعدام‌ها که با نقض تضمین‌های شناخته‌شده بین‌المللی اجرا می‌شود، چه در بطن قانون و چه در صحن اجرا؛

ج) الغاء کردن اعدام افرادی که هنگام ارتکاب جرم کمتر از ۱۸ سال سن داشته‌اند، بر طبق تعهدات مقید در ماده ۳۷ پیمان‌نامه حقوق کودک^۶ و ماده ۶ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی^۷؛

د) الغاء کردن مجازات سنگسار به‌عنوان روشی برای اعدام؛

ه) ازمیان برداشتن هرگونه نقض حقوق بشر و تبعیض زنان و دختران، چه در بطن قانون و چه در صحن اجرا؛

و) ازمیان برداشتن هرگونه نقض حقوق بشر و تبعیض اعضای اقلیت‌های دینی، قومی، زبانی و دیگر اقلیت‌های شناخته‌شده یا نشده، چه در بطن قانون و چه در صحن اجرا؛ توقف نظارت و کنترل اشخاص به‌صرفه باورهای دینی‌شان و تضمین کردن حق مساوی برای کسب آموزش و کار برای اعضای اقلیت‌ها هم‌چون همه ایرانی‌ها؛

ز) اجرای موارد مذکور در گزارش خبرگزاری ویژه در سال ۱۹۹۶ [۱۳۷۴/۵] پیرامون تعصبات دینی در ایران که در آن به جمهوری اسلامی ایران راه‌کردهایی برای استقلال جامعه بهاییان ارائه شد، و هم‌چنین اعطای حقوق تضمین شده در قانون اساسی برای برخورداری از یک دادرسی مطابق با مقررات، به رهبران هفتگانه بهاییان که از

^۴ United Nations, *Treaty Series*, vol. 500, No. 7310.

^۵ *Ibid.*, vol. 596, No. 8638.

^۶ *Ibid.*, vol. 1577, No. 27531.

^۷ See E/CN.4/1996/95/Add.2.

سال ۲۰۰۸ [۱۳۸۶/۷] در بازداشت به سر می‌برند، مخصوصاً حق داشتن وکیل قانونی مناسب و حق برخورداری از دادرسی عادلانه؛

ح) پایان دادن به آزار، ارباب و تعقیب مخالفان سیاسی و مدافعان حقوق بشر، دانشجویان، دانشگاهیان، روزنامه‌نگاران و نمایندگان دیگر رسانه‌ها، وبلاگ‌نویسان، روحانیون و وکلا، و به‌ویژه با آزاد کردن افرادی که به‌صورت خودسرانه و یا به‌صرف دیدگاه‌های سیاسی‌شان دستگیر شده‌اند، از جمله افراد بازداشت‌شده پس از انتخابات ریاست‌جمهوری در ۱۲ ژوئن ۲۰۰۹ [۲۲ خرداد ۱۳۸۸]؛

ط) توجه به حق برخورداری از یک دادرسی مطابق با مقررات، و پایان دادن به مصونیت جزایی برای رفتارهای ناقض حقوق بشر و اجرای یک تفحص معتبر، مستقل و بی‌طرفانه برای اتهام‌های مبنی بر نقض حقوق بشر پس از انتخابات ریاست‌جمهوری؛

۵. مجمع عمومی افزون بر آن از دولت جمهوری اسلامی می‌طلبد که ترازنامه‌ی کافی همکاری خود با دستگاه‌های بین‌المللی حقوق بشر را بهبود بخشد، به‌این ترتیب که به تعهداتش در برابر نهادهای طرف قرارداد و توافق‌نامه‌هایی که ایران امضاءکننده آنها است، برای ارائه گزارش عمل کند، و با همگی دستگاه‌های بین‌المللی حقوق بشر همکاری کامل نماید؛ و جمهوری اسلامی ایران را ترغیب می‌کند تا به شناسایی راه‌های دیگری برای همکاری با سازمان ملل متحد در حوزه حقوق بشر و اصلاحات قضایی، به‌ویژه با اداره کمیسر عالی رتبه سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر، پردازد؛

۶. مجمع عمومی از این که جمهوری اسلامی ایران علی‌رغم دعوت‌های پیاپی خود از همه نمایندگان ویژه در امور خاص، به هیچ‌یک از درخواست‌های این هیأت‌های ویژه برای بازدید از کشور و به هیچ‌یک از اعلامیه‌های این هیأت‌ها پاسخی نداده است، عمیقاً ابراز نگرانی می‌کند، و قویاً از جمهوری اسلامی می‌خواهد تا با هیأت‌های ویژه همکاری بی‌قید و شرط نماید؛ از جمله با تسهیل بازدید نمایندگان ویژه این هیأت‌ها از قلمروی خود، تا تفحص‌های معتبر و مستقلی پیرامون همگی اتهامات نقض حقوق بشر، به‌ویژه آن‌دسته‌ای که پس از ۱۲ ژوئن ۲۰۰۹ [۲۲ خرداد ۱۳۸۸] رخ داد، بتواند به اجرا درآید؛

۷. مجمع عمومی از نمایندگان ویژه در امور خاص و مخصوصاً از گزارشگر ویژه اخبار اعدام‌های بدون دادگاه، دسته‌جمعی و یا خودسرانه، گزارشگر ویژه اخبار شکنجه، مجازات و یا دیگر برخوردهای بی‌رحمانه، غیرانسانی و یا تحقیرکننده، گزارشگر ویژه اخبار ارتقاء و حفاظت از آزادی عقیده و حق آزادی بیان، گزارشگر زن ویژه اخبار وضعیت مدافعان حقوق بشر، هیأت خبری بازداشت‌های خودسرانه و نیز هیأت خبری مسئله مفقود شدن افراد

خواهش می کند تا توجه خاصی به وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی معطوف کنند، با این هدف که موارد گوناگون نقض حقوق بشر را که پس از ۱۲ ژوئن ۲۰۰۹ [۲۲ خرداد ۱۳۸۸] رخ داد، بررسی و گزارش کنند؛

۸. مجمع عمومی از دبیر کل سازمان ملل متحد رسماً تقاضا می کند تا در شصت و پنجمین نشست خود گزارشی پیرامون وضعیت اجرای این قطع نامه ارائه دهد؛

۹. مجمع عمومی تصمیم دارد تا در شصت و پنجمین نشست خود به بررسی وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «ارتقاء و حفاظت از حقوق بشر» ادامه دهد.

۶۵امین نشست

۱۸ دسامبر ۲۰۰۹ [۲۷ آذر ۱۳۸۸]